

Klimat- och näringslivsdepartementet
Naturmiljöenheten, Landmiljö

Det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald

Översättning till svenska av §§28-31 i CBD/COP/DEC/15/4

Avsnitt F. Vision för 2050 och uppdrag till 2030

28. Visionen för det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald är en värld där människor lever i harmoni med naturen, där ”biologisk mångfald senast 2050 värdesätts, bevaras och återställs samt nyttjas på ett klokt sätt, vilket upprätthåller ekosystemtjänster, bidrar till en välmående planet och är till väsentlig nytta för alla människor”.

29. Ramverkets uppdrag fram till 2030, på väg mot visionen för 2050, är att vidta omedelbara åtgärder för att hejda och vända förlusten av biologisk mångfald, för att ge naturen förutsättningar att återhämta sig, till gagn för människorna och planeten, genom att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och säkerställa en rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid nyttjande av genetiska resurser, och samtidigt tillhandahålla de genomförandemedel som behövs.

Avsnitt G. Globala mål till 2050

30. Det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald har fyra långsiktiga mål till 2050 som är kopplade till visionen för biologisk mångfald för 2050.

MÅL A

Alla ekosystems integritet, konnektivitet och resiliens upprätthålls, stärks eller återställs, så att arean av naturliga ekosystem år 2050 väsentligt har utökats. Den av människan orsakade utrotningen av kända hotade arter

hejdas och år 2050 har utdöendetakten och utdöenderisken för alla arter minskat tiofaldigt och antalet individer av inhemska vilda arter ökat till sunda och resilienta nivåer. Den genetiska mångfalden inom populationer av vilda och domesticerade arter upprätthålls, varigenom deras anpassningsförmåga skyddas.

MÅL B

Den biologiska mångfalden nyttjas och förvaltas på ett hållbart sätt och naturens bidrag till människan, inklusive ekosystemens funktioner och tjänster, värdesätts, upprätthålls och stärks, och de som för närvarande är på tillbakagång återställs, för att bidra till uppnåendet av en hållbar utveckling för nuvarande och framtida generationer senast 2050.

MÅL C

Den monetära och icke-monetära nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser, och digital sekvensinformation om genetiska resurser, och av traditionell kunskap som rör genetiska resurser, beroende på vad som är tillämpligt, fördelas rimligt och rättvist, bland annat till urfolk och lokalsamhällen, i förekommande fall, och har ökat väsentligt till 2050, och samtidigt säkerställs lämpligt skydd av traditionell kunskap som rör genetiska resurser, för att på så sätt bidra till bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald, i enlighet med internationellt avtalade instrument om tillträde och fördelning av nytta.

MÅL D

Tillräckliga genomförandemedel, inklusive finansiella resurser, kapacitetsuppbyggnad, tekniskt och vetenskapligt samarbete samt tillgång till och överföring av teknik för att fullt ut kunna genomföra det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald har säkrats och på rättvisa villkor gjorts tillgängliga för alla parter, särskilt utvecklingsländer, i synnerhet de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling, och länder med övergångsekonomier, genom att underskottet på 700 miljarder dollar per år i finansieringen av den biologiska mångfalden successivt minskats och de finansiella flödena anpassats till det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald och visionen för biologisk mångfald för 2050.

Avsnitt H. Globala åtgärds mål till 2030

31. Ramverket har 23 åtgärdsorienterade globala åtgärds mål som kräver omedelbara åtgärder under årtiondet fram till 2030. De åtgärder som anges i varje åtgärds mål behöver påbörjas omedelbart och ha slutförts senast 2030. Sammantaget kommer resultaten att göra det möjligt att uppnå resultatmålen till 2050. Åtgärder som syftar till att uppnå dessa åtgärds mål bör genomföras konsekvent och vara förenliga med konventionen om biologisk mångfald och protokollen till den konventionen samt med andra relevanta internationella förpliktelser, med beaktande av nationella omständigheter, prioriteringar och socioekonomiska förhållanden.

1. Att minska hoten mot den biologiska mångfalden

ÅTGÄRDSMÅL 1

Att säkerställa att alla områden omfattas av en deltagandebaserad och integrerad fysisk planering där hänsyn tas till den biologiska mångfalden och/eller av verkningfulla förvaltningsprocesser där förändrad mark- och havsanvändning hanteras, för att senast 2030 minska förlusten av områden som har stor betydelse för den biologiska mångfalden, inklusive ekosystem med hög ekologisk integritet, till nära noll, och samtidigt iaktta urfolks och lokalsamhällens rättigheter.

ÅTGÄRDSMÅL 2

Att säkerställa att minst 30 procent av arealerna av utarmade ekosystem i land-, inlandsvatten-, kust- och havsområden senast 2030 är föremål för effektiv återställning för att öka den biologiska mångfalden, stärka ekosystemfunktioner och ekosystemtjänster och öka den ekologiska integriteten och konnektiviteten.

ÅTGÄRDSMÅL 3

Att säkerställa och möjliggöra att minst 30 procent av alla land- och inlandsvattenområden, och av alla kust- och havsområden, särskilt områden som har särskild betydelse för biologisk mångfald, ekosystemfunktioner och ekosystemtjänster, senast år 2030 effektivt bevaras och förvaltas genom ekologiskt representativa, väl sammanlänkade och rättvist styrda system med skyddade områden och andra verkningfulla områdesbaserade bevarandeåtgärder, med erkännande av urfolks och traditionella territorier, i tillämpliga fall, och integreras i omgivande land och hav, samtidigt som det säkerställs att allt eventuellt hållbart nyttjande, där sådant är lämpligt i sådana

områden, är helt förenligt med bevarandemålen, med erkännande och iakttagande av urfolks och lokalsamhällens rättigheter, bland annat när det gäller deras traditionella territorier.

ÅTGÄRDSMÅL 4

Att säkerställa omedelbara förvaltningsåtgärder för att hejda den av människan orsakade utrotningen av kända hotade arter och för att säkerställa arters, särskilt hotade arters, återhämtning och bevarande, för att i betydande grad minska utdöenderisken, samt för att bibehålla och återställa den genetiska mångfalden inom och mellan populationer av inhemska, vilda och domesticerade arter för att upprätthålla deras anpassningsförmåga, bland annat genom in situ- och ex situ-bevarande och hållbara förvaltningsmetoder, och att verkningsfullt förvalta samspelet mellan människor och vilda djur för att minimera konflikterna och främja samexistensen mellan människor och vilda djur.

ÅTGÄRDSMÅL 5

Att säkerställa att nyttjandet av, skörden av och handeln med vilda arter är hållbar, säker och laglig, så att överexploatering förhindras, inverkan på icke-målarter och icke-målekosystem minimeras och risken för spridning av patogener över artgränser minskas, med tillämpning av ekosystemansatsen, samtidigt som urfolks och lokalsamhällens sedvanliga hållbara nyttjande respekteras och skyddas.

ÅTGÄRDSMÅL 6

Att eliminera, minimera, minska och/eller begränsa invasiva främmande arters inverkan på biologisk mångfald och ekosystemtjänster genom att identifiera och hantera spridningsvägar för introduktion av främmande arter, förhindra introduktion och etablering av prioriterade invasiva främmande arter, till 2030 minska introduktions- och etableringstakten för andra kända eller potentiella invasiva främmande arter med minst 50 procent, och utrota eller kontrollera invasiva främmande arter, särskilt i prioriterade områden, till exempel öar.

ÅTGÄRDSMÅL 7

Att senast 2030 ha minskat föroreningsrisker och negativ inverkan av föroreningar från alla källor, till nivåer som inte är skadliga för biologisk mångfald, ekosystemfunktioner och ekosystemtjänster, med beaktande av deras kumulativa verkan, bland annat genom att minska det överskott av

näringsämnen som når miljön med minst hälften, bland annat genom en effektivare näringscykel och ett effektivare utnyttjande av näringsämnen, minska den sammantagna risk som bekämpningsmedel och mycket farliga kemikalier medför med minst hälften, bland annat genom integrerat växtskydd, baserat på vetenskap, med beaktande av tryggad livsmedelsförsörjning och utkomstmöjligheter, samt genom att förebygga, förhindra, minska och verka för att eliminera plastföroreningar.

ÅTGÄRDSMÅL 8

Att minimera klimatförändringarnas och havsförsurningens inverkan på den biologiska mångfalden och öka dess resiliens genom begränsnings-, anpassnings- och katastrofriskreduceringsåtgärder, bland annat genom naturbaserade lösningar och/eller ekosystembaserade ansatser, och samtidigt minimera klimatinsatsernas negativa effekter och främja deras positiva effekter på den biologiska mångfalden.

2. Att tillgodose människors behov genom hållbart nyttjande och fördelning av nytta

ÅTGÄRDSMÅL 9

Att säkerställa att förvaltandet och nyttjandet av vilda arter är hållbart, och därigenom är till social, ekonomisk och miljömässig nytta för människor, särskilt dem som befinner sig i utsatta situationer och dem som är mest beroende av den biologiska mångfalden, bland annat genom hållbara aktiviteter, produkter och tjänster som är baserade på och som ökar den biologiska mångfalden, och genom att skydda och uppmuntra urfolks och lokala samhällens sedvanliga hållbara nyttjande.

ÅTGÄRDSMÅL 10

Att säkerställa att områden som är föremål för jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk förvaltas på ett hållbart sätt, särskilt genom ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden, bland annat genom en väsentligt större användning av metoder som främjar biologisk mångfald, till exempel hållbara intensifieringsmetoder, agroekologiska metoder och andra innovativa metoder, som bidrar till dessa produktionssystemers resiliens och långsiktiga effektivitet och produktivitet och till tryggad livsmedelsförsörjning, och därigenom bevarar och återställer biologisk mångfald och upprätthåller naturens bidrag till människan, inklusive ekosystemfunktioner och ekosystemtjänster.

ÅTGÄRDSMÅL 11

Att återställa, upprätthålla och öka naturens bidrag till människan, inklusive ekosystemfunktioner och ekosystemtjänster, till exempel reglering av luft, vatten och klimat, jordhälsa, pollinering och minskad sjukdomsrisk, samt skydd mot naturliga faror och naturkatastrofer, genom naturbaserade lösningar och/eller ekosystembaserade strategier till nytta för alla människor och naturen.

ÅTGÄRDSMÅL 12

Att i betydande grad och på ett hållbart sätt i stadsområden och tätbefolkade områden öka de gröna och blå områdenas yta, kvalitet, konnektivitet, tillgänglighet och nytta, genom att integrera bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald, och att säkerställa att den biologiska mångfalden beaktas i stadsplaneringen, så att den inhemska biologiska mångfalden, ekologiska konnektiviteten och integriteten ökar, så att människors hälsa, välbefinnande och förbindelse med naturen förbättras, och så att man bidrar till en inkluderande och hållbar urbanisering och tillhandahållandet av ekosystemfunktioner och ekosystemtjänster.

ÅTGÄRDSMÅL 13

Att vidta ändamålsenliga rättsliga, politiska, administrativa och kapacitetsbyggande åtgärder på alla lämpliga nivåer för att säkerställa en rimlig och rättvis fördelning av sådan nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser och vid digital sekvensinformation om genetiska resurser, och traditionell kunskap som rör genetiska resurser, och möjliggöra lämpligt tillträde till genetiska resurser, och senast 2030 ha möjliggjort en betydande ökning av den fördelade nyttan, i enlighet med tillämpliga internationella instrument om tillträde och fördelning av nytta.

3. Verktyg och lösningar för genomförande och integrering

ÅTGÄRDSMÅL 14

Att säkerställa att den biologiska mångfalden och dess många olika värden fullt ut integreras i politik, regelverk, planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsbekämpning, strategiska miljöbedömningar, miljökonsekvensbedömningar och, på lämpligt sätt, nationalräkenskaper, inom och mellan alla förvaltningsnivåer och mellan alla sektorer, särskilt de som har en betydande inverkan på den biologiska mångfalden, genom att successivt anpassa alla relevanta offentliga och privata aktiviteter,

skattemässiga och finansiella flöden till målen och åtgärdsmålen i detta ramverk.

ÅTGÄRDSMÅL 15

Att vidta rättsliga, administrativa eller politiska åtgärder för att uppmuntra företag och ge dem förutsättningar, och särskilt för att säkerställa att stora och transnationella företag och finansinstitut

- a) regelbundet övervakar, bedömer och öppet redovisar sina risker relaterade till, beroenden av och effekter på den biologiska mångfalden, inklusive med krav på alla stora och transnationella företag och finansinstitut med avseende på alla deras verksamheter, leverans- och värdekedjor och portföljer,
- b) förser konsumenterna med nödvändig information för att främja hållbara konsumtionsmönster,
- c) rapporterar om efterlevnaden av tillämpliga regler och åtgärder som avser tillträde och fördelning av nytta,

för att successivt minska de negativa effekterna på den biologiska mångfalden, öka de positiva effekterna, minska företagens och finansinstitutens risker relaterade till biologisk mångfald, och främja åtgärder för att säkerställa hållbara produktionsmönster.

ÅTGÄRDSMÅL 16

Att säkerställa att människor uppmuntras och ges förutsättningar att göra hållbara konsumtionsval, bland annat genom att inrätta stödjande politiska, lagstiftningsmässiga eller regelverksmässiga ramar, förbättra utbildningen och tillgången till relevant och korrekt information och till alternativ, och senast 2030 på ett rättvist sätt ha minskat det globala fotavtrycket från konsumtion, bland annat genom att halvera det globala matsvinnet, i betydande grad minska överkonsumtionen och väsentligt minska avfallsproduktionen, så att alla människor kan leva i harmoni med Moder Jord.

ÅTGÄRDSMÅL 17

Att införa, öka kapaciteten för och i alla länder genomföra biosäkerhetsåtgärder i enlighet med vad som anges i artikel 8 g i konventionen om biologisk mångfald och åtgärder för hantering av bioteknik och fördelning av dess nytta i enlighet med vad som anges i artikel 19 i konventionen.

ÅTGÄRDSMÅL 18

Att senast 2025 ha identifierat, och på ett proportionerligt, rimligt, verkningsfullt och rättvist sätt eliminera, fasa ut eller reformera incitament, inklusive subventioner, som är skadliga för den biologiska mångfalden, och väsentligt och successivt minska dem med minst 500 miljarder amerikanska dollar per år fram till och med 2030, med de skadligaste incitamenten först, och utöka de positiva incitamenten för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald.

ÅTGÄRDSMÅL 19

Att väsentligt och successivt öka de finansiella resurserna från alla källor på ett verkningsfullt, lägligt och lättillgängligt sätt, inklusive inhemska, internationella, offentliga och privata resurser, i enlighet med artikel 20 i konventionen, för att genomföra nationella strategier och handlingsplaner för biologisk mångfald, och senast 2030 mobilisera minst 200 miljarder amerikanska dollar per år, bland annat genom att

- a) ha ökat de totala internationella finansiella resurserna för biologisk mångfald från utvecklade länder, inklusive offentligt utvecklingsbistånd, och från länder som frivilligt påtar sig samma förpliktelser som parter som är utvecklade länder, till utvecklingsländer, särskilt de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling, samt länder med övergångsekonomier, till minst 20 miljarder amerikanska dollar per år senast 2025, och till minst 30 miljarder amerikanska dollar per år senast 2030,
- b) väsentligt öka den inhemska resursmobiliseringen, med hjälp av utarbetandet och genomförandet av nationella finansieringsplaner för biologisk mångfald eller liknande instrument i enlighet med nationella behov, prioriteringar och omständigheter,
- c) öka den privata finansieringen, främja blandad finansiering, genomföra strategier för att skaffa fram nya och additionella resurser, och uppmuntra den privata sektorn att investera i biologisk mångfald, bland annat genom påverkansfonder och andra instrument,
- d) stimulera innovativa system, t.ex. betalning för ekosystemtjänster, gröna obligationer, kompensationsåtgärder och krediter för biologisk mångfald samt mekanismer för fördelning av nytta, med miljömässiga och sociala skyddsmekanismer,
- e) optimera sidovinsterna och synergieffekterna av finansiering inriktad på biologisk mångfald och klimatkriser,

- f) öka betydelsen av kollektiva åtgärder, bland annat från urfolks och lokalsamhällens sida, åtgärder där Moder Jord står i centrum och icke-marknadsbaserade angreppssätt, inklusive lokal förvaltning av naturresurser och samarbete och solidaritet inom det civila samhället med syftet att bevara den biologiska mångfalden,
- g) öka ändamålsenligheten, effektiviteten, öppenheten och insynen när det gäller tillhandahållandet och användningen av resurser.

ÅTGÄRDSMÅL 20

Att stärka kapacitetsuppbyggnaden och kapacitetsutvecklingen, tillgången till och överföringen av teknik, och främja utvecklingen av och tillgången till innovation och tekniskt och vetenskapligt samarbete, bland annat genom syd-syd-, nord-syd- och trepartssamarbete, för att tillgodose behovet av ett verkningsfullt genomförande, särskilt i utvecklingsländer, genom att främja gemensam teknisk utveckling och gemensamma vetenskapliga forskningsprogram för bevarande och ett hållbart nyttjande av biologisk mångfald och stärka den vetenskapliga forsknings- och övervakningskapaciteten, i proportion till ambitionen i ramverkets mål och åtgärds mål.

ÅTGÄRDSMÅL 21

Att säkerställa att beslutsfattare, yrkesverksamma och allmänheten har tillgång till bästa tillgängliga data, information och kunskap som kan användas som vägledning för en verkningsfull och rättvis styrning och en integrerad och deltagandebaserad förvaltning av biologisk mångfald och som kan stärka kommunikation, informationsåtgärder, utbildning, övervakning, forskning och kunskapshantering, och att, även i detta sammanhang, urfolks och lokalsamhällens traditionella kunskap, innovationer, sedvänjor och metoder endast bör användas med deras fria, på förhand inhämtade och välinformerade samtycke i enlighet med nationell lagstiftning.

ÅTGÄRDSMÅL 22

Att säkerställa en fullständig, rättvis, inkluderande, verkningsfull och jämställdhetsintegrerad representation och medverkan i beslutsfattandet, samt tillgång till rättslig prövning och information i fråga om biologisk mångfald, för urfolk och lokalsamhällen, med respekt för deras kulturer och rättigheter till mark, territorier, resurser och traditionell kunskap, samt för kvinnor och flickor, barn och ungdomar, samt för personer med

funktionsnedsättning, och säkerställa ett fullständigt skydd för miljörettsförsvarare.

ÅTGÄRDSMÅL 23

Att säkerställa jämställdhet vid ramverkets genomförande genom ett jämställdhetsintegrerat förhållningssätt, där alla kvinnor och flickor har lika möjligheter och förmåga att bidra till konventionens tre mål, bland annat genom att erkänna deras lika rättigheter och tillgång till mark och naturresurser och deras fullständiga, rättvisa, meningsfulla och välinformerade deltagande och ledarskap på alla nivåer när det gäller åtgärder, dialog, politik och beslutsfattande som rör biologisk mångfald.